

קול צופיין

קול צפ"ר נשאו קול יחדו ירננו

גיליון מס' 1145

אחרי קדושים פ"ג השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

יום העצמאות השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

יום העצמאות - הודאה על העבר ובקשה על העתיד

לישועה". אם אתה מודה לה' שענה לתפילתך - תזכה לעתיד לישועה.

יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר

גם מזמור קמ"ה בתהילים נכתב על מנת לאומרו בעת הגאולה, דכתיב "ומאצרות קבצם קמזרח וממערב מצפון ומנים" (תהילים קז א). דבר שמתרחש רק בימינו וכך כל המשך המזמור. "יאמרו גאולי ה' אשר גאלם מיד צר". אנשים שיצאו מגלות נוראה, באים לארץ חרבה שהופכת להיות מבורכת "ישם מדבר לאגם מים וארץ ציה למצאי מים: וישב שם רעבים ויכוננו עיר מושב: ויזרעו שדות וישעו כרמים ויעשו פרי תבואה: ויברכם וירבו מאד ובהמתם לא ימעיט" (תהילים קז, לה-לח).

יראו ישרים וישמחו - ויתבוננו חסדי ה'

בסיום המזמור אומר דוד המלך שצריך להיות ישר בשביל לשמוח: "יראו ישרים וישמחו". שלא ימצאו האנשים שיסבירו בק"ן טעמים למה הכול רע כל כך. עוד אומר דוד המלך שכשאנחנו שמחים - הרשעה נופלת, "וכל עולה קפצה פיה"; שצריכים לשמור את זיכרון הניסים לדורות, "מי חכם וישמר אלה"; ולהתבונן בהם, כי הם לא נראים בלי התבוננות, "ויתבוננו חסדי ה'".

תפילה על עתיד מדינת ישראל

כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה

כשאנחנו מודים על 75 שנים של ברכה גדולה צריכים להוסיף תפילה על העתיד. "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר ה' אלהינו נתן לך" (דברים יב ט). שלא יקרה לנו מה שקרה ללאה שנאמר בה "ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה' על פן קראת שמו ויהדה ותעמד מלדת" (בראשית כט לה). ולמה עמדה מלדת? כי אמרה "אחר שיג לי ארבעה בנים אודה השם, כי לא אחקמד להיות לי עוד. פאומר אודה את השם שנתן לי כל זה ויספיק לי. על פן עמדה מלדת" (אבן עזרא שם).

חובת ההודאה על ירושת הארץ

חובת ההודאה היום - מצוות עשה מהתורה

ההודאה על ירושת הארץ היא חובה מהתורה, "והיה כיתבוא אליה ארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה". גם אם היינו מקבלים מדינה אחרת היינו צריכים להודות, אבל זכינו בארץ הטובה שה' נשבע לאבותינו "ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אליה ארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו".

ולא עוד אלא שנגאלנו מעמים רבים שרצו לכלותנו. "וענית ואמרת לפני ה' אלהיך ארמי אבד אבי ונדד מצרימה". ואעפ"כ ברוב חסדיו נשאר בחיים "ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עמים ורב". וניסו האויבים להמיר את דתנו "ויזרעו אתנו המצרים" וכשלא הצליחו גזרו עלינו גזרות קשות "ויעננו". והטילו עלינו מיסים כבדים "ויתנו עלינו עבדה קשה". אנחנו לא התייאשנו והתפללנו כל הזמן לגאולה "ונגעלך אלהי אבותינו" ונשמעה תפילתנו "וישמע ה' אתי קולנו וירא את ענינו ואת עמלקנו ואת לחצנו".

ניצלנו משיעבוד מלכויות של 1900 שנה בניסים גדולים "ויצאנו ה' ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאותות ובמפתים". ובארץ ישראל זכינו לברכת הארץ הטובה שאין כמותה בעולם "ויבאנו אליה המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש". על כן יש מצווה גדולה לשמוח בטוב ה' "וישמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלהיך ולביתך" וגם לשמוח אחרים "אתה והלוי והגר אשר בקרבך".

כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה - שכרו שעושים לו נס אחר

הפרשה הזו נאמרה על מביא הביכורים שצריך להודות, וגם בזמנים אחרים (למשל ליל הסדר). כשאדם מודה לה' יתברך ה' ממשיך לו ברכה ושפע. וכשמביא ביכורים מודה לה' - "בת קול מברכתו הבאת בכורים היום - תשנה לשנה הבאה" (רש"י דברים כו טז). שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה - שכרו, שעושים לו נס אחר. שנאמר (תהלים ג): "זובח תודה יבדנני וגו' אראנו בישע אלקים" (פלא יועץ הלול). וכן היה אומר מרן הרב אליהו זצוק"ל על הפסוק בהלל "הודו לה' כי טוב - כי לעולם חסדו", אם אתה מודה לה' על הטוב, הוא ממשיך לעולם. וכך "אודך ה' כי עניתני - ותהי לי

להדות לשם קדשך, להשתבח בתהלתך, ברוך ה'

לכן התפילה שלנו מלאה גם בברכות על העתיד וגם בהודאות על העבר, וצריך אדם להתבונן בתפילתו מתי הוא מודה ומתי הוא מבקש ומתפלל. כך אנו מודים ב"הודו לה" קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו" (דברי הימים א טו), הודאה שנאמרה על ידי דוד המלך והאנשים אשר איתו בעת שהעלו את ארון בית ה' לירושלים.

באותה שעה לא היה להם בית מקדש, ולכן הם שמו את ארון ברית ה' באוהל. עם זאת הם הודו לה' בקול גדול ו"כל ישראל מעלים את ארון ברית ה' בתרועה ובקול שופר ובחצצרות ובמזלזלים משמעים בגבלים ונכרות" (דברי הימים טו); ו"ודוד מכרך בכל עז לפני ה'" (שמואל ב פרק ו יד). כיוון שהם יודעים שזה רק חלק מהדרך, הם מוסיפים ברכה להמשך גאולה: "ויאמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים להדות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ויאמרו כל העם אמון והלל לה". ואנחנו מאמצים את הדרך ההודות ואחר כך לבקש ולברך.

לעולם יסדר אדם שבתו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך יתפלל

כך הייתה בקשתו של משה רבנו: "דַרְשׁ רַבִּי שְׁמַלְאֵי לְעוֹלָם יְסַדֵּר אֲדָם שְׁבָחוּ שֵׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל. מְנַלְן מְנַשְׁה דְכְּתִיב וְאַתְחַנֵּן אֵל ה' בְּעַת הַהִיא וְכָתִיב ה' אֱלֹהִים אֲתָהּ הַחַלּוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ אֶת גְּדֻלָּה וְאֶת יְדֵי הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכַגְבוּרֹתֶיךָ וְכָתִיב בְּתַרְיָה אֲעִבְרָה נָא וְאַרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה וְגו'" (ברכות לב ע"א). לכן שלוש הברכות הראשונות בתפילת י"ח הן הודאה על העבר, ואחר כך יש י"ב ברכות ובקשות על העתיד.

ארוממך, אברכך ואהללה

את הסוד המופלא המשלב בין הודאות לברכות אנו לומדים במזמור הידוע מכול, אשרי יושבי ביתך. עליו נאמר: "אמר רבי אלעזר אמר רבי אבינא כל האומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים מביטח לו שהוא בן העולם הבא" (ברכות ד ע"ב). וצריך לכוון בו את ליבו, כי הוא הכנה גדולה לתפילה (טור ב"י נא). בתפילתו אנו לומדים על השילוב בין הודאה לברכה: "תהלה לדוד ארוממך אלוהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד: בכל יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד" (תהילים קמה).

יודוך ה' כל מעשיך וחסידיך יברכוכה

בהמשך הפרק אנו לומדים שלא כל אחד יכול לברך. יודוך ה' כל מעשיך וחסידיך יברכוכה. כל מעשיך יכולים להלל את ה', אבל לברך יכולים רק החסידים. להודות לה' כל אחד יכול, וכך עשו עמים רבים. אבל להשפיע מלמעלה שפע בכוח התפילה זה דבר פלאי ביותר. כי באמת "מה אֲנַחְנוּ מַה חַיִּינוּ. מַה חֲסִדְנוּ מַה צְדָקוֹתֵינוּ. מַה כַּחֲנוּ מַה גְּבוּרַתֵנוּ". לאברהם ה' נתן זכות להתפלל, שנאמר לו "ונברכך בך כל משפחת האדמה". ואנחנו בני האבות הקדושים שאהבת אותם ומשמחתך ששמחת גם נתת להם את הכוח להתפלל ולברך.

ותפלת ישרים רצונו

דוגמה לפלאיות כוח הברכה נמצא בהתמודדות של אליהו הנביא עם נביאי הבעל בהר הכרמל. שם אומר אליהו הנביא לעם ישראל: אתם תחליטו מי האלוהים, והמבחן לא יהיה במי שמודה ומתפעל מהבריאה, אלא במי שהתפילה שלו נשמעת ונענית. ויקראתם בשם אלהיכם ואני אקרא בשם ה' והיה האלהים אשר יענה באש הוא האלהים ויגן עליהם ויאמרו טוב הדבר" (מלכים א יח, כד-כה). עובדי הבעל מתפללים ויקראו בקול גדול ויתגדדו כמשפטים בחרבות ויקרמיקים עד-שפךדם עליהם: והיה פעבר הצהלים ויתנבאו עד לעלות המנחה ואין קול ואין ענה ואין קשב". אליהו מלמד את העם כוחה של התפילה שמסור בידינו מהאבות. ויהי

בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך ובדברך עשיתי את כל-הדברים האלה: עניי ה' עניי וידעו העם הזה כי אתה ה' האלהים ואתה הסבת את-לבם אחרנית". אלוקים שומע את תפילתו "ותפל אשה" ותאכל את-העלה ואת-העצים ואת-האבנים ואת-העפר ואת-המים אשר-בתעלה לחכה" והעם הבין שה' הוא אלוהי האמת "ויקרא כל-העם ויפלגו על-פניהם ויאמרו ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים". על זה נאמר "ובח רשעים תועבת ה' ותפלת ישרים רצונו" (משלי טו ח).

מעלת החסיד - מתאוה ומיצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש

ומהי חסידותם של החסידים שיכולים לברך? שכל תפילתם היא לא על עצמם אלא על מלכות ה'. כך כתב בעל מסילת ישרים: "ודבר זה ביארוהו בתנא דבי אליהו ז"ל אמרו: כל חכם מישראל שיש בו דברי תורה לאמתו, ומתאנה על כבודו של הקב"ה כו', כל ימיו, ומתאוה ומיצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש ולישועה שתצמוח בקרוב ולכניוס גליות, זוכה לרוח הקודש בדבריו וכו', נמצאת למד שזאת היא הכוונה המעולה שהיא רחוקה לגמרי מכל הנאת עצמו, ואינה אלא לכבודו של מקום ולקידוש שמו יתברך המתקדש בבירותיו בשעה שעושים רצונו, ועל זה אמרו (זהר כי תצא): איזהו חסיד המתחסד עם קונו". (שער החסידות יד).

ולכן כל הפסוקים שבאים אחרי הפסוק הזה מדברים על מלכות ה'. "כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו: להודיע לבני האדם גבורתו וקבוצ הדבר מלכותו: מלכותך מלכות כל-עולמים וממשלתך בכל-דור ודור".

מִן הַרְבֵּה אֱלֹהִים
זְצוּק"ל הִיָּה
אוֹמֵר עַל
הַפְּסוּק בַּהֲלֵל
"הוֹדוּ לַה' כִּי
טוֹב – כִּי
לְעוֹלָם חֲסִדוֹ",
אִם אַתָּה מוֹדֵה
לַה' עַל הַטּוֹב,
הוּא מְמַשֵּׁךְ
לְעוֹלָם. וְכֵן
"אוֹדֵךְ ה' כִּי
עֲנִיתִי – וְתָהִי
לִי לִישׁוּעָה".
אִם אַתָּה מוֹדֵה
לַה' שְׁעֵנָה
לְתַפִּילָתְךָ –
תּוֹכָה לְעֵתִיד
לִישׁוּעָה

כוח הברכה ילמד בעת הגאולה לכל העולם

ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד

בסוף "אשרי יושבי ביתך" אנו אומרים כי כוח הברכה מגיע מעם ישראל לכל העולם. "תהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד" (תהילים קמה כא). ומסביר הרד"ק שזו התכלית, כמו שכתוב בנבואת צפניה "כי-אז אהפך אל-עמים שפה ברוחה לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד" (פרק ג, ט-י).

וכן אומר הנביא יואל (ג, א) "והיה אחר-כך אשפוך את-רוחי על-בשר-בשר". וכן חוזר ישעיה (טו כג) על הביטוי "כל בשר" שזוכה בגלל בית המקדש למעלת הברכה "והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמו ה'". ונאמר "ונשבעת חיה ב'אמת במשפט ובצדקה והתברכו בו גוים ובו יתהללו" (ירמיהו ד, ב).

כוח עם ישראל לעורר האומות

וכתב השפת אמת: "כי יש פח בפייה של בני ישראל לעורר כל בשר. כשה' מלך על כל העולם מירושלים 'כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם' (תהלים קלג). ולכן כתוב 'שפך חמתך על הגוים אשר לא ידעו ועל משפחות אשר לא קראו כי אכלו את יעקב ואכלהו ויכלהו ואת נהו השפמו' (ירמיה פרק י כה). כי בזמן שהיו בני ישראל במקדש, בעל כורחם ידעו (הגויים) גם הם לקרוא בשם ה'. כמו שאמר שלמה המלך (מלכים א ח מא-ג) 'וגם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך: וכו' ובא והתפלל אל הבית הזה: אתה תשמע השמים מכון שבתך ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי'" (שפ"א בהעלותך תרמ"ה).

על כן כשיאמר אשרי יושבי ביתך ובמיוחד הפסוק הזה "ותפלל במהשבתו שיתגדל כבודו ותברך בקרוב בכיאת המשיח, לעבדו כלם שכם אחד. והווי ויברך כל בשר שם קדשו, שכל דרי תכל יכירו וידעו כי לה' המלוכה" (יסוד ושורש העבודה, שער השיר ה').

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וַיִּתְּלֵוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאֶמֶת
כן אנו רואים בברכת "מוּדִים" שמתוך ההודאה שלנו לומדים גם אומות העולם להודות ולברך. שבתחילה כתוב "מוּדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָהּ הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד". ובסופו אנו אומרים שגם האומות יודו לך "וְעַל כָּלֵם יִתְבַּרְךָ וַיִּתְרַמֵּם וַיִּתְנַשֵּׂא תְּמִיד, שִׁמְךָ מְלֻכָּנוּ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה" ומתוך ההודאה יזכו גם לברכה "וַיִּתְּלֵוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאֶמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב".

שלוש פעמים ברכות והודאות בשחרית

לגדול חשיבות העניין אנו חוזרים שלוש פעמים בתפילת שחרית על המילים "ברכות והודאות". הראשונה בברכת "ישתבח" שמסיימת את כל ההללויה וההודאות. "בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת מְעַתָּה וְעַד עוֹלָם". כן מקדימים לתפלת י"ח הודאה על יציאת מצרים ותפילה על הגאולה העתידה "וְנִתְּנוּ יָדַיִם זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוּת. בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמִלְכֶךָ אֵל חַי וְקַיִם". הפעם השלישית היא בברכת "מוּדִים" שאומרים בחזרת הש"ץ: "בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁהִתְיַתְּנוּ וְקִיַּמְתֵּנוּ" ומוסיפים תפילה על העתיד "כֵּן תַּחֲיֵנוּ וְתַחַנְנוּ וְתִאֶסְףְּ גְּלוּתֵנוּ לְחֻצְרוֹת קְדֻשָׁךְ לְשִׁמּוֹר חֻקֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב שְׁלָם".

יתגדל ויתקדש שמייה רבא, מברך לעולם

כן אנו אומרים בתחילת הקדיש רק הודאה "יתגדל ויתקדש שמייה רבא" אחר כך יש גם ברכה "היא שמייה רבה מברך לעולם ולעלמי עלמיא יתברך וכו'". כן בקדושה בתחילה אומרים תהילה לה': "קדוש קדוש קדוש ה' צבאות" וכו'. ואחר כך אומרים ברכה "ברוך כבוד ה' ממקומו". ומשם לכל העולם "ימלך ה' לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה". כך אנחנו אומרים בקריאת שמע בתחילה את שבח ה' "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" ואחר כך ברכה "ברוך כבוד שם מלכותו לעולם ועד".

מזמור לתודה

כך מזמור לתודה (תהלים ק) מתחיל בהודאה "מְזַמֵּר לְתוֹדָה הַקְּרִיעוּ לָהֶּ פְּלִיִּהֲאָרְצִי" ומסיים בברכה "בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצִרְתֵּיךָ בְּתִהְלֶךָ הוֹדוּלוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: כִּי יֵיטוֹב ה' לְעוֹלָם חֶסֶדְךָ וְעַד-דָּר וָדָר אֲמִנְתָּו". ומכאן נלמד בשנה זו להודות על 75 שנות גאולה ולהתפלל לגאולה שלמה במהרה בימינו.

התבוננות לראיית גודל הפלא

כִּי אַתֶּם הַמְּעֵט מִכָּל הָעַמִּים – אַבְל גְּדוּלִים מֵהֶם
כדי שנוכל להתבונן ולהבין על מה ההודאה נזכור כי בישראל חיים כאלפית מתושבי העולם. "כִּי אַתֶּם הַמְּעֵט מִכָּל הָעַמִּים" (דברים ז, ז), אבל היא אחת מעשר המעצמות החזקות של העולם. ישראל מובילה בעולם בפנטמים רפואיים למרות מספר הנמוך של התושבים. לישראל יש יותר פטנטים רשומים יותר מארה"ב, רוסיה, הודו וסין ביחד. אוכלוסייתן של המדינות הללו גדולה פי 300 מאוכלוסיית ישראל ואעפ"כ ישראל מובילה עליהן.

ישראל היא במקום הראשון בעולם ביחס לאוכלוסייה של חברות סטרטאפ בתחום ההייטק. במספרים מוחלטים יש בישראל יותר חברות הזנק מכל מדינה אחרת פרט לארה"ב שיש בה 330 מיליון תושבים, וסין שיש בה 1.330 מיליון תושבים. ישראל במקום השני בעולם באחוז הזוכים בפרס נובל לפי גודל האוכלוסייה, אבל אם מחשבים רק את היהודים שחיים בישראל, אנחנו במקום הראשון. לפי התחשיב הזה אנחנו במקום הראשון בעולם בהשכלה, בשמחה, וכמובן בילודה.

ארץ החיים

יש הרואים את השלילה של מדינת ישראל. אנשים בארה"ב אמרו לי שבישראל מסוכן לחיות. וזו טעות. בכל יום נרצחים בארה"ב 12 ילדים בנשק, עוד 32 נפצעים מידי ככל יום. סיפרתי להם שנשיא ארצות הברית לשעבר, ברק אובמה, כתב ב-21 ביוני 2015 "כי באופן יחסי לגודל האוכלוסייה, האמריקאים הורגים אחד את השני בכלי נשק פי 33 מאשר בישראל". וכוונתו פי 33 מהיהודים בארץ ישראל. כיוון שבמגזר הערבי יש הרוגי ירי רבים. בשנת 2019 פורסם כ-83% מפצועי נשק חם בצפון הם כתוצאה מידי בתוך היישובים הערבים, ומאז מספר ההרוגים רק עולה גם במגזר הערבי וגם בארה"ב.

גם באירופה מסוכן יותר. מספר המתים ממוות לא טבעי באירופה הוא כפול מהמספר בישראל, אף שיש פה הרוגים מפיוגעים של ערבים. בישראל ההרג במגמת ירידה ובאירופה הוא במגמת עלייה. המקומות הכי מסוכנים הם בדרום אמריקה, על כן לא מובן מה אנשים עוד עושים בחו"ל. בואו לארץ החיים.

זינוק גדול בברכה משנת תש"ס

זינוק בכלכלה

השפע הוא גם בכלכלה. החל משנת 2000, היא שנת תש"ס, יש זינוק בכלכלת ישראל. מדינת ישראל הייתה מדינה ענייה מאוד בתחילת דרכה. צנע של קיצוב מוצרים הונהג במדינה בעשר השנים הראשונות לקיומה. לא היה אפשר לרכוש בשר או ביצים אלא למי שהיה חולה. התל"ג בישראל היה בסביבות 1000 דולר לנפש והיום הוא הכפיל את עצמו כמה פעמים ומגיע ליותר מ-55,540 דולר לנפש.

כאמור, עיקר הצמיחה היה בשנת תש"ס. באותה שנה היה התל"ג 20,000 דולר, ובתוך 23 שנים הוא צמח בצמיחה חדה ליותר מ-55,540 דולר, היינו עד אותה שנה גידול בקצב של כ-350 דולר בשנה, ומשנת תש"ס עלינו לקצב גידול של כ-1500 דולר בשנה בממוצע וצריך להבין מה היה בשנה זו שהביא את הזינוק הגדול.

ירידה בכלכלת אירופה

לעומת העלייה שלנו יש ירידה בכל מדינות אירופה. בריטניה ירדה ל-45,600 דולר, וכך צרפת, גרמניה ושוודיה. גם יוון ירדה ל-22,500 דולר, פורטוגל ל-26,000 דולר וקפריסין ל-33,800 דולר. גם קנדה ירדה ל-54,400 דולר, יפן ירדה ל-35,000 דולר, וונצואלה במגמת ירידה. מי שמשקיע כספים בדירות או בנכסים בכל המקומות הללו משקיע כספו על קרן הצבי. תשקיעו רק בישראל "כי שם ציוה ה' את הברכה חיים עד העולם".

ירידה במדינות ערב

מדינות ערב היו במקום כלכלי נמוך מאוד מלכתחילה, וירדו מאוד משנת 2000 למקום עוד יותר נמוך. לבנון הייתה 3500 דולר לנפש בשנה, ועכשיו בקושי 2000 דולר. מצרים הייתה 4,046 דולר וירדו ל-3,650 דולר. תוניס ירדה ל-4000 דולר, סוריה ל-1000 דולר ואיראן ירדה ל-4000 לנפש. כל זאת לעומת ישראל שמוזנקת ל-55,540 דולר לנפש בשנה.

במקביל יש התפוררות חברתית גדולה בעולם הערבי. אין אמון בשלטון, ומיליוני צעירים בורחים לאירופה או למדינות אחרות. המהגרים הם בדרך כלל אנשים בעלי מקצועות חופשיים כמו רופאים או מהנדסים. כך מהגרים רבים מכל מדינות ערב וגם מעזה ומיו"ש לאירופה או לצפון ודרום אמריקה. במדינת מוצאם הם משאירים את ההורים הזקנים והאנשים החלשים.

גם אם היינו מקבלים מדינה אחרת היינו אבל זכינו בארץ הטובה שה' נשבע לאבותינו. ולא עוד, אלא שנגאלנו מעמים רבים שרצו לכלותינו. בארץ ישראל זכינו לברכת הארץ הטובה שאין כמותה בעולם. על כן יש מצווה גדולה לשמוח בטוב ה' וגם לשמח אחרים

סיפורים על הרב זצ"ל

קום קוב, דום דום

סיפר חכם שמעון אליהו ע"ה, אחיו של הרב זצ"ל: אני רוצה לספר לכם על מקרה שקרה בעת שהוא היה צעיר, כבן שבע-עשרה בלבד. היה זה ביום העצמאות הראשון של מדינת ישראל. גרנו בירושלים, שהייתה מופגזת תדיר. אני ואחי הרב מרדכי היינו ישנים בבית. מקלטים כמעט ולא היו. היינו חולקים מיטה אחת כי לא היה יותר. ישנים "ראש ורגל". הוא היה רגיל להתפלל במניין ותיקין בשטיבלך בית-ישראל. ואני, שהייתי צעיר ממנו, הייתי רגיל להתפלל במניין מאוחר יותר בבית-הכנסת "אוהל החל". באותו יום אחי קם לתפילה, ושלא כדרכו העיר אותי להתפלל יחד אתו. אמרתי לו שאני לא יכול כעת לקום, אבל הוא התעקש אתי ולא נתן לי לחזור למיטה לישון. זו לא הייתה דרכו של אחי. הוא אף פעם לא היה לוחץ על מישהו לעשות איזו מצווה או דבר מה. הכול בנחת. אך משום מה באותו בוקר הוא שינה ממנהגו.

קמתי בכבודות לתפילת ותיקין, ורק אחרי התפילה הבנתי את ההתעקשות שלו להעיר אותי מוקדם. המיטה שישנו בה הייתה נקובה מכדורי "דום דום". הלגיונרים הירדנים היו יורים פגזים וכדורים מנשק קל לתוך האוכלוסייה האזרחית, ובאותו בוקר ירו גם על הבית שלנו.

מדינה צריכה קדושה

מדברי הרב זצ"ל על יום העצמאות: על אף שעבר כבר זמן מה מאז התחוללו כל התשועות שנחלנו במלחמות, צריך לשים לב ולהתעורר לכך שאלוקים זיכה אותנו בדור הזה לקבל בחזרה את מה שלא זכו בדורות הקודמים לנו מאז יצאנו לגלות. וכי מי יכול היה להיכנס למערת המכפלה? מי יכול היה לבוא לכותל המערבי ולקבר רחל בכל עת? ואנחנו בחסדי שמים זכינו לכל המקומות הקדושים הללו. עדיין לא הכול בידינו, אך ישועת ה' כהרף עין!

ובעבור מה זכינו לכל זאת? משום ששמנו מבטחנו באלוקים. לא שמנו מבטחנו ב"כוחו ועוצם ידי", שכן לא היו לנו כוח ועוצם יד בזמן קום המדינה, רק אמונה גדולה וחזקה.

אך כדי שנזכור על מה ולמה יש לנו כל השפע הזה, מהי אותה עצמאות שעליה אנו ששים ושמחים, עלינו לקדש בכל שנה ושנה את היום הזה. דוד המלך אומר בספר תהלים: "היתה יהודה לקדשו - ישראל ממשלותיו". רק כשיש קדושה בעם - אז יש לנו זכות שלטון, יש לנו זכות עצמאות. ואיך מקדשים את היום הזה? האם בזלילת בשרים על האש? לא ולא! עלינו לקדש אותו בלימוד התורה ובחשבון נפש, שכן זהו יום של התעלות, יום שצריך להרבות בו בלימוד בספרי המוסר, שמתוכם נשאב עוד תעצומות נפש להתקרב לאלוקים, והוא מצדו ימלא כל משאלות לבנו לטובה, עד ביאת גואל צדק ובניין אריאל במהרה בימינו, אמן.

תשובה כהלכה

הוראה 8 כל הברכה, קלוי ברכה. האם יש לומר הלל בברכה ביום העצמאות? היינו מאוד שמחים לברך על הלל ביום העצמאות. לדעתי חובה להודות לה', ואם הדבר היה תלוי בי הייתי עושה שבעה ימים או שמונה הודאה לה' על הניסים שיש לנו פה בשבעים וחמש השנים האחרונות. אבל בשביל לתקן תקנה כזו צריך את כלל ישראל, ובינתיים כלל ישראל לא חושב שצריך לומר הלל עם ברכה. לכן אני משתדל לשמוע אחרים שמברכים. אבל אני עצמי לא מברך. כך כתב מרן הרב אליהו זצוק"ל בנושא הזה: אין כל ספק שבימים אלו נעשו לאבותינו ואבות אבותינו שצורפו כולם יחדיו. לפיכך פלאי פלאות, שהרי רבים עמדו לנצחוננו, ובאמצעים דלים הקב"ה סייע שניצלנו מהם, וידינו גברה על אויבינו. ברור הוא שניסים אלו שנעשו לנו, לא בזכותנו נעשו, אלא בזכות אבותינו ואבות אבותינו שצורפו כולם יחדיו. לפיכך ע"פ ההלכה כל מי שנעשה לו נס חייב להודות ולהלל, לשבח ולרומם את שם ה'. דוד המלך התקין פרקים מיוחדים בתהילים שייאמרו ע"י מי שנעשה לו נס. הספרדים נהגו לומר את ההלל בלא ברכה, ויש לאומרו לאחר קדיש ותקבל שלאחר "ובא לציון" (ש"ת הרב הראשי ח"ב עמ' 457).

בשנת תש"ס היה גם שינוי דרמטי בילודה של מדינת ישראל. ממצב שבו בכל העולם הערבי והמערבי כולל סין ויפן יש ירידה בילודה, בישראל מתרחש מהפך לא מובן והילודה בישראל מתחילה לעלות במקביל לעלייה הכלכלית. מדובר בפלא, שכן בכל מדינות העולם בלי יוצא מהכלל, כשיש עלייה כלכלית יש ירידה בילודה. מדינה עשירה שהתל"ג שלה מעל 10,000 דולר לנפש היא מדינה שאין בה יותר משני ילדים בממוצע לאישה. מדינת ישראל היא בהכנסה גבוהה של 55,540 דולר לנפש ויש בה יותר משלושה ילדים לאישה.

תוספת חכמה

תופעה נוספת שמתרחשת החל מאותה שנה היא שטף של פרסי נובל למדענים ישראלים. עד אותה שנה קיבלה ישראל פרסים בתחום הספרות או בתחום השלום, אבל מאותה שנה קיבלו 13 ישראלים פרסי נובל בכימיה או בכלכלה. מסתבר שעוצמת החכמה מתגברת והולכת בעם ישראל בשנים הללו. למה זה קורה?

ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ

הסבר אפשרי לתופעה נמצא בדברי אחד המקובלים הגדולים שהיו לפני כ-400 שנה, רבי אברהם אזולאי זצוק"ל, בעל מחבר ספר "חסד לאברהם", שהיה סבו הגדול של החיד"א. הוא כותב בספרו (מעין ב - נהר נט) כי שיעור המקווה הוא 40 סאה. אבל אם מחשבים אותו בנפח של ביצה יש בו 5760 פעמים נפח של ביצה. המשמעות לדבריו היא שבשנת ה'תש"ס (שנת 2000) "יתקיים הפסוק "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ". ויתקיים מקרא דכתיב "והשבת יחיה רעה מן הארץ". כל זאת בגלל שיש פה תוספת גדולה של חיים לעולם.

הגאולה לא עוצרת

האני אשפיר ולא אוליד יאמר ה' אם אני המוליד ועצרתי אמן אלהיך

ישעיהו הנביא אומר שהשפע הזה, התהליך האלוקי שהתחיל, לא יעצור. "האני אשפיר ולא אוליד יאמר ה' אם אני המוליד ועצרתי אמן אלהיך" (ישעיהו פרק סו, ח-ט).

כמו ישעיהו אומר גם דניאל כי המלכות של ישראל תהיה לעולם. "ובימיך הו' די מלכיא אנון יקים אלה שמיא מלכו די לעלמין לא תתחבל ומלכותה לעם אחרון לא תשתבק תדק ותסיף כל אלין מלכותא והיא תקום לעלמין" (דניאל ב מד). ותוך כדי מלכות הגויים יקים אלוהי השמים מלכות שלעולם לא תיפגע, ולא תעבור מלכותה לעם אחר, תשבור את כל מלכויות הרשעה, והיא תקום לעולם.

בנבואה אחרת של דניאל נאמר על עם ישראל "ומלכותא ושלטנא ורבותא די מלכות תחזות כל שמיא יהיבת לעם קדישי עליונין מלכותה מלכות עלם וכל שלטנא לא יפלוחון וישתמנון". והמלכות והשלטון והגדולה שתחת כל השמיים תינתן לעם קדישי עליונין, מלכותה מלכות עולם וכל השליטים לו יעבדו וישמעו.

ההבטחות הללו לא אמורות לגרום לנו לשבת בחיבוק ידיים ולחכות שהנבואות הללו יתגשמו. להפך, הנבואות אמורות לתת לנו ביטחון שהמאמצים שלנו יישאו פרי והגאולה תימשך באמצעותנו. כמשל כמו שקרה עם משה שה' מבטיח לו בסנה "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ה'ה' הזה" (שמות ג יב), וההבטחה הזו מחזקת את ידיו לפעול בכל יכולותיו וכישרונותיו כנגד פרעה להביא גאולה לעם ישראל ולעולם. והיי רצון שיתקיים בנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו לפלאות". אמן ואמן.